Sten Flinke

En intervju av Jan af Geijerstam och Mats Schedin

28 februari 2008

Intervju 96

Från matematikmaskin till IT

Denna intervju har genomförts inom ramen för projektet Från matematikmaskin till IT som är ett samarbete mellan Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria vid KTH, Dataföreningen i Sverige och Tekniska museet finansierat av Riksbankens Jubileumsfond och Stiftelsen Marcus & Amalia Wallenbergs minnesfond. Originalinspelning och transkript finns tillgängliga på Tekniska museet i Stockholm. Intervjun bör refereras på följande sätt:

Sten Flinke, intervju från 2008 av fil.dr Jan af Geijerstam, Stockholm och Mats Schedin, Stockholm.

Nyckelord: Electrolux, hålkort, IBM 1401, Televerket, yrkesutbildning.

Abstract

This interview with Sten Flinke (born in Stockholm 1944) was conducted at the head offices of Electrolux in Stockholm by Jan af Geijerstam and Mats Schedin on 8 February 2008. It deals with Flinke's career mainly at Electrolux in Stockholm. He started working with computers at the age of 17 at Televerket, in 1961 and moved to Electrolux in 1966. The interview deals with these years of great optimism and expansion when a young man could enter into the industry with practically no education in the work he was to do, but when he also had the opportunity to gradually grow in knowledge in close connection to his daily chores and challenges. In fact, there was no formal education in the field. During the interview Flinke tells how he worked his way from punch cards, the first IBM 1401, and through gradually more advanced programming. The Data Processing Department at Electrolux grew from 26 persons in 1968 to 140 employees in 1994.

Förord

Intervju med Sten Flinke, född 19 juni 1944, anställd vid Electrolux Data AB, Stockholm. Frågeställare är fil.dr Jan af Geijerstam samt Mats Schedin. Samtalet ägde rum i ett sammanträdesrum på Electrolux, St. Göransgatan, Stockholm. Som underlag för intervjun låg framför allt en längre berättelse kring sitt liv och arbete inom IT-världen som Sten Flinke själv bidragit med. Intervjun och den skrivna berättelsen överensstämmer i hög grad i viktiga delar under intervjuns första halvtimme. Delvis är det ren innantilläsning, men de kompletterar även varandra. Samtalet spelades in och transkriberades. Inspelningen är i smärre delar av sämre kvalitet då frågeställarna befinner sig på avstånd från mikrofonen. I dessa lägen har redigeringen syftat till att rekonstruera frågorna där de varit otydliga. Glappen framgår av originalinspelningen och originaltranskriptet. Den sista knappa halvtimmen av inspelningen är allmänt prat om föremål, interntidningar och enskilda personer av osystematisk och svårtydbar karaktär. Detta återfinns inte i denna redigerade version, men finns såväl i den arkiverade ljudfilen som i transkriptet. I samråd med Sten Flinke har Jan af Geijerstam redigerat transkriptet. De redaktionella ingreppen har varit varsamma och har skett i syfte att öka tydlighet och läsbarhet. Vissa strykningar har gjorts. Dessutom har meningar och bisatser lagts till efter förslag från Sten Flinke i de fall där det varit nödvändigt för att göra resonemang och tankegångar fullständiga. Originalinspelningen och originaltranskript finns tillgängliga på Tekniska museet i Stockholm.

Informant: Sten Flinke
Intervjuare: Jan af Geijerstam och Mats Schedin
Tid: 28 februari 2008
Plats: Stockholm

Sten Flinke: Ja, Sten Flinke heter jag och jag är född 19 juni 1944 i Örby, söder om Stockholm. Jag gick i Stureby skola och tog realen 1961, 24 maj. Direkt efter skolan, det gick bara några månader på sommaren där, började jag jobba och valde att söka mig till databranschen. Jag har alltid varit intresserad av siffror, matematik och så hade jag också en morbror som hade eget dataföretag, ett företag, man handhade huvudsakligen printrar. Jag diskuterade med honom och så valde jag mellan Televerket och Folksam. Och så började jag på Televerket 21 augusti 1961 som hålkortsoperatör vid Televerkets Datacentral i Stockholm. Då fick jag gå kurser, en kurs i hålkortsteknik under 40 lektionstimmar vid Stockholms Universitet till att börja med och sedan arbetade jag där. En populär anställningsförmån på Televerket var att man fick installationsavgiften för ny telefon betald när man anställdes. Det var faktiskt många som anställdes bara för det, ungdomar.

Mats Schedin: Det var ganska dyrt att skaffa telefon.

Sten Flinke: Ja, det var det. Det kostade några hundralappar. Hålkortsavdelningen låg, när jag började, i Televerkets huvudkontor vid Brunkebergstorg. Det revs sedan tror jag, bara kort tid efteråt, men efter knappt ett halvår i början av 1963, var det -63 eller -62, så flyttade Televerket ut till stora nybyggda lokaler i Farsta. Maskinparken som fanns var huvudsakligen franska märket Bull. Alla operatörer hade vita rockar och så hade även den, franska reparatören, han hette Meiniken. Han var från Bull och fanns där på heltid. Det hände saker hela tiden med maskinerna. Vi talade engelska med honom. Maskinparken vi hade där det var ett par sorterare som var väldigt avancerande för den tiden. Vi hade kopplingsboxar som kunde sortera å, ä, ö. Det tror jag inte var så vanligt då.

Mats Schedin: Det var alltså maskiner som sorterade hålkort?

Sten Flinke: Ja, i den ordning man ville ha dom. Man körde igenom hålkorten en gång om man bara ville sortera på siffror, två gånger om man ville sortera på bokstäver, en tredje gång för att få å, ä, ö. Hålkortskvaddar löste man genom att man lyfte på locket, en genomskinlig glasskiva ovanpå kortbanan, sedan skulle man plocka ut korten, kvadden. En gång när jag stod och körde på dagen så var det någon som hade ställt en kopplingsbox ovanpå locket. Vi hade hyllor där man lade hålkortsbuntarna i olika fack – mellan sorteringarna – och det skakade ju, det skakade ju väldigt det där, och det ramlas ner på den här glasskivan, Duralexglas. Man fick plocka glas med pincett sedan en hel dag efteråt, kommer jag ihåg. Sedan var den en collator som sorterade ihop, det var en slags sorterare det också men den mergade ihop två kortföljder, två försorterade kortföljder. Man hade ett sådant här masterkort och så ett antal, ja, ett lok och ett antal vagnar då kan man säga.

Mats Schedin: Det var ungefär som man, man kuperade en kortlek, eller blandade en kortlek.

Sten Flinke: Ja, just det. Sedan fanns det tabulator då, det var den centrala maskinen, den skrev ut huvudsakligen teleräkningar. Det här var som en fabrik. Den skrev ut teleräkningar hela dagen och till tabulatorn hade man kopplad en stor Bull Gamma 30. Den var som halva det här rummet, en radiorörsmaskin som radioröret var på eller av. Den

gjorde en enda sak, den multiplicerade antal samtalsmarkeringar gånger elva öre. Det var en sladd till den där och glömde man sätta i sladden och märkte det efter en timme fick man börja om igen. Så att, jag tror att det var elva öre om jag kommer ihåg rätt, då på den tiden, per samtalsmarkering. Där fanns också en posteringsmaskin. På den skrev man kvartalsvis en rad på varje kort, korten de kom i backar från statistikavdelningen, där det satt damer i långa rader som hade telefonsupport. Det var någon slags helpdesk med allmänheten, man ställde frågor om sina teleräkningar. Vid samtal tog de upp kortet och ibland för att komma ihåg satte de gem och plastmellanlägg och lade tillbaka korten i de här backarna, då [korten åter skulle köras in i posteringsmaskinen igen fick vi ideliga kvaddar].

Mats Schedin: Men det var ju stora kort?

Sten Flinke: Nej, det här var vanliga, vanliga åttiopositioners hålkort. Varje kvartal skulle vi köra igenom de här korten i posteringsmaskinen, då skrevs det en ny kvartalsrad på kortet. Det fick plats runt tio skrivna rader på kortet och sedan så vände man på korten och skrev tio rader till och då var korten så dålig kvalitet så då köpte man en kortmangel för att försöka mangla ut dem och då blev de lite för stora när de var manglade så då gick de inte att använda sedan. Det där provade vi bara. Sedan gjorde vi inget mer med det. Telegramavdelningen den låg på Beridarbansgatan, det är där uppe ovanför Norrlandsgatan. Där hade de hantering av lyxtelegram och man ringde och beställde och då hade man 40-kolumners hålkort och de korten lades ned tillsammans med räkningen sedan men de fick vi in…

Mats Schedin: Kanske skall försöka förklara det där med lyxtelegram, det var ju så när man fyllde år, var femte år eller något sådant där, då ringde man till Televerket och om 70-åringen bodde någonstans i någon annan stad, i Göteborg, då var det Telegrafverket i Göteborg som skrev ut detta mot en blankett och så, och så cyklade man ut och lämnade det där och så läste de upp den till middagen då.

Sten Flinke: Då fick vi in de här korten, då hade vi en maskin som konverterade de här 40-kolumn till 80-kolumnskort så du kunde läsa in dem i hålkortsmaskinerna sedan. Omkring 1964 var det lite revolutionerande för då fick för första gången en stordator av märket IBM 1401 med tillhörande bandstationer. Den hade även hålremsläsare, den fick vi ungefär samma år, kopplad till 1401-maskinen. Och hålremsan lästes ned till magnetband. Sedan arbetade man med magnetbanden. Produktionen, den stora produktionen i den här fabriken, det var en väl utarbetad arbetsprocess. Vi körde teleräkningar för Stockholm, Norrköping och Göteborg, vi körde även månadsstatistik. Vi operatörer, när 1401**:**an kom, då fick vi arbeta i skift, dessförinnan hade vi bara arbetat dagtid, men då var det treskift. Det var hela nätterna utom lördag, söndagsnatt, det var alla vardagsnätter. Då fick vi jobba i ryckigt skift. De äldre operatörerna bestämde hur det skulle vara, hur skiften skulle läggas upp. Så då var det en natt, natt, dag, dag, natt, natt. Det var inte så bra kanske i längden att jobba så, men vi gjorde så. Även lördag var arbetsdag då, det vill säga en halvdag mellan åtta och tolv jobbade man då och det var alltid övertid vid kvartalsskiften. Arbetet var inte ofarligt. En tidig morgon, jag kom till jobbet, var lite trött, skulle jag starta upp maskinen, lägga i kortbunten i collatorn, då var det vassa knivar i inlöpningsmekanismen och det, på en sekund så försvann en kvadratcentimeter av mitt finger och då var det direkt taxi till SÖS och så diskuterade de på SÖS om de skulle sy dit den där biten eller inte, men det gjorde de inte. Det gick bra ändå och sedan var det tillbaks och jobba några dagar efteråt och jag minns att jag hade problem på nätterna, jag

fick ringa IBM då när vi skulle lösa svårartade kortkvaddar som jag annars, normalt skulle ha klarat av.

Jan af Geijerstam: För att du var skadad i fingret?

Sten Flinke: Ja, för att jag var skadad i fingret, jag klarade inte det då, men det var några veckor bara. Lönen fick vi i ett brunt kuvert, min startlön när jag började på Televerket 1961 var cirka 800 kronor och statliga befordringsgången gällde med statliga tjänstebeteckningar och min tjänstebeteckning från början var skrivbiträdesaspirant. Jag gick med i facket den första december 1962, fick medlemsbok i Svenska Teleförbundet avdelning 46 i Stockholm som låg under LO. Inträdesavgiften var två och femtio. Driftchefen hette Bertil Eklöw och var lite äldre då, han var i 40, 45-årsåldern. Han var byråsekreterare, operation manager. Operatörerna hette bland annat Anders Toll, Gösta Engström. Linnea Eriksson, Hans Rosengren, Claes Wilson och Christer Söderström. Anders Toll jobbar jag fortfarande ihop med. Honom har jag jobbat ihop med, med avbrott för lumpen, sedan 1961. Vi har jobbat på samma ställe han och jag sedan 1961.

Mats Schedin: Det var ju för att vi anställde Anders före dig vad och så lockade han över dig.

Sten Flinke: Vi sorterade hålkorten och vi arbetade med de här maskinerna, i den här fabriken med alla de här maskinerna, bytte papper, och buntade ihop allting för leverans ut till andra avdelningar som skulle lägga ned räkningarna i kuvert och skicka iväg med posten till allmänheten.

Mats Schedin: Var det mycket plock? Man fick väl med räkningen ett sådant här kort om man hade skickat telegram och…

Sten Flinke: Ja, det, det var mycket, men det hanterades av andra avdelningar.

Mats Schedin: Ja, men det måste ha varit ett väldigt manuellt jobb att stoppa ner det i kuvert.

Sten Flinke: Ja, det var det. Det var som en stor fabrik, det satt andra avdelningar i samma hus intill.

Mats Schedin: Klistra kuvert.

Sten Flinke: Ja, och även så fick man mycket inkommande post varje dag. Vi fick även, det var roligt, koppla boxar också med sladdar. Det var som att programmera lite, kan man säga, mer enklare saker. Vi fick, ställa in till exempel sorteringsbegreppen, de här, kolumnerna som du talade om, hur man bytte kolumn, fick man ändra i de där boxarna och lite sådant. 1401, vi körde Tape Operating System [TOS], det vanliga, det var ju att man körde Disc Operating System [DOS] med stora skivminnen, men vi körde på televerket tape, det vill säga, operativsystemet och alla program låg på tape, tape operating system och framför allt de här tunga sorteringarna som kunde gå hela natten. Man bevakade tio timmar, man gjorde lite annat också såklart men sedan på morgonen, ibland hann man inte klart och då fick man ta en så kallad checkpoint. Sorteringarna skedde alltid i faser, det var sådan här, kaskadsorteringsmetoden, med olika faser. Man sorterade ihop materialet mer och mer för varje fas, då fick man bryta i närmaste fas då och så kunde man återstarta där man slutade när nästa skift kom på morgonen. Ett viktigt steg i

utvecklingen på Televerket var när 1401:an kom, när vi satte upp för första gången så att vi kunde köra två program samtidigt. Den första versionen var att man satte upp två 1401 intill varandra och så lät man bearbetningen gå till den ena, det var magnetband, det var fortfarande tape operating system, och så när bandet var fullt så flyttade man över bandet till den andra maskinen som då hade en printer och så skrev man ut teleräkningarna på den. På det viset kunde man köra dubbelt så mycket på samma tid kan man säga, det var första versionen av multimaskin. Nästa steg i utvecklingen efter det var ju att man lade ihop det i samma maskin. Vissa tider fick programmerarna låna maskinen för att testa, programmerarna hade hög status. De kunde till och med vara byrådirektörer så att de skulle få högre lön på den tiden, var ju ont om IT personal…

Mats Schedin: Ja, fast det var förhållandevis höga löner på den tiden, det var ju eftertraktat…

Sten Flinke: Ja, eftertraktat för det var bristvara, utbildningen hade ju inte kommit igång, fanns ingen utbildning på skolorna i Sverige vid den tiden, ingenting, var bara leverantören som hade utbildningen, det vill säga i vårt fall IBM. Man testade program där, som bland annat användes i samband med första versionen av AXE-växeln. Televerket hade samarbete med Ericsson. När man testade så fick de ha maskinen för sig själv då vissa tider, då läste de in programmet i hålkortsläsaren och sedan fick man stå där i mitten och så fick man titta och lyssna och såg man hur det rörde sig liksom i kortläsaren, skrevs en rad på loggen, rörde magnetbandet på sig och så vidare. Och handgripligen då, om man märkte att något var fel, då kunde man ställa in rattar på 1401-konsolen och så kunde man hoppa tillbaka till en tidigare del. Man hade en lista med programkoden intill sig och så gjorde man anteckningar och så hoppade man tillbaka och körde om programmet och hoppade över den felaktiga adressen för att kunna köra vidare i testen. Sedan, när man var klar, fick man rätta programmet. Om man behövde rätta i hålkort då satte man på en liten röd tejpbit på korten och täckte hålet. Det var den tidens change management. Jag har en sådan maskin, den står kvar faktiskt. En röd tejpbit, om man behövde lägga till ett kort eller skriva nya kort så hade vi en liten handstans som det hette, ja också den av märket Bull.

I november 1964 ryckte jag in i militärtjänst, då fick jag tjänstledigt. tolv månader låg jag i lumpen, i Norrköping, Bråvalla Flygflottilj, sedan så, direkt efter militärtjänsten så gick jag tillbaka till mitt tidigare arbete, men bara några månader. Därefter sade jag upp mig, den 24 april 1966 och då hade jag avancerat till extraordinarie kanslibiträde på Televerket. Det var då som Anders Toll ringde, som hade slutat ett halvår tidigare än jag, och sa att nu finns det en annons på Electrolux, operatör. Sök det, det är bra här, sa han och han tipsade mig och då sökte jag dit. Men då fick jag inte jobbet som operatör utan det var Edhe Johansson som du känner. Han var lite äldre än jag. Jag blev istället erbjuden att bli anställd som programmerare och det började jag med den 25 april 1966, alltså dagen efter det jag slutade på Televerket så började jag på Electrolux! Och jag skickades av Electrolux till ett institut på ett test som jag klarade av. Det var Merkuriinstitutet, jag tror det, på den tiden. Jag började som programmerare vid Centrala Dataavdelningen på Electrolux huvudkontor som då låg på Birger Jarlsgatan 6 och startlönen jag fick var 1700 på Electrolux, ett tusen sjuhundra kronor per månad. Den första månaden, innan jag överhuvudtaget började arbeta, fick jag gå på kurs på IBM på Ankdammsgatan i Solna. Utbildningen omfattade förutom ADB-introduktion, 1401-programmering, System 360/Dos Internals, Data management, Assemblerprogrammering, RPG-programmering och COBOL-programmering. Det var sammanlagt tio veckors utbildning under 1966 hos IBM för mig och det fanns knappast någon annan datautbildning att tillgå på den tiden i skolorna utan det kom senare på 70-talet.

Mats Schedin: IBM hade väl en särskild skola?

Sten Flinke: Ja, på Ankdammsgatan. Senare, flyttades den till Lidingö.

Jan af Geijerstam: Innan du började arbeta fick du en, alltså en veckas, kurs på universitet i hålkortsteknik?

Sten Flinke: Ja, men det var på det förra arbetet, på Televerket.

Jan af Geijerstam: Det var den utbildningen du hade och sedan fick du en tio veckors kurs sedan när du började på Electrolux?

Sten Flinke: Ja, just det, det var den utbildningen jag hade.

Mats Schedin: Det var den utbildningen man hade, det fanns ingen …

Sten Flinke: Nej, det var så.

Mats Schedin: Sedan var man färdig så att säga.

Sten Flinke: Ja, så var det. Då på huvudkontoret på Electrolux var vi åtta anställda när jag började på systemutvecklingsavdelningen. Jag var 22 år då och i stort sett alla, jag tror nästan att det var alla som var internrekryterade med olika bakgrund av programmerarna, och systemerarna. De hade haft varierande jobb inom Electrolux, kylskåpstekniker, lastbilschaufförer, bibliotekarie och så vidare.

Mats Schedin: VD:s chaufför.

Sten Flinke: VD:s chaufför, ja, just det. I oktober 1968 sökte jag medlemskap i SIF och då blev jag överförd från LO-facket, där hade jag haft vilande medlemskap och medlemsavgiften i SIF var 20 kronor per månad om man hade över 2000 i månadslön, det hade jag fått då. Maskinen som vi hade när jag började på Electrolux var en 1401 med, om jag kommer ihåg rätt, 16 kbytes kärnminne. Nu har jag inte kollat men om jag kommer ihåg så var det 16 k. Till den var kopplad två bandstationer, kortläsare, printer och skrivare, i själva datacentralen arbetade femton stansoperatriser, sju operatörer, två kontorister, driftchef och datacentralchef. Vi arbetade åt Electrolux i hela Sverige som då hade cirka 17 000 anställda. vi körde bland annat tjänstemannalöner, kundfakturering, försäljningsstatistik och produktionsplanering. Jag började min programmerarbana med att skriva enklare program i 1401 Autocoder, men det var en ganska kort tid, cirka ett halvår innan det var dags, när vi fick vår IBM stordator modell 360 då fick vi börja programmera i COBOL. Då började arbetet med att bygga upp de stora applikationssystemen inom Electrolux. Jag fick i uppdrag att programmera delar av reservdelssystemet för Electrolux, centrala reservdelslager och det systemet omfattade bland annat order, lager, fakturering och det mesta skrevs i COBOL. Vi arbetade över mycket, rätt mycket då, det hände att man kom hem efter arbetet på kvällen, så fort man kom innanför dörren så kunde det ringa igen. Då hade ett program spruckit i produktion. Då fick man åka taxi tillbaka, se till att rätta felet som det hade dumpat i produktion. Systemutvecklingsavdelningen låg på Birger Jarlsgatan 6 och Electrolux driftavdelning, som vi kallade för driften, låg vid Sankt Eriksbron. Man hade till att börja med ingen egen maskin, IBM 360, utan vi fick åka bil ut till Lidingö när vi skulle testa och lämna in programmen i en lucka i väg-

gen. Programmet bestod av en kortbunt med källkod, för kompilering och en styrkortsats för både kompilering och testkörning, en så kallad compile and go. Om man bara hade skrivit en enda kolumn fel så fick man vänta till nästa dag för att få ett nytt testskott med rätt och fel, man fick bara ett testtillfälle per dag. Sedan på hösten 1966 då fick vi vår egen IBM 360. Denna maskin köptes inte, utan vi hyrde den av IBM. Då fick vi gott om testtid eftersom vi inte hade så mycket egen produktion. Vi åkte mycket mellan huvudkontoret och driftavdelningen. Fyra av oss som testade mycket. Det blev nämligen fullt på Birger Jarlsgatan 6 så då fick vi rum på Sankt Eriksgatan på Electrolux, byggnaden ägdes av Electrolux svenska försäljningsbolag. Fick vi sitta där och det var ju bra det för då kom vi nära maskinen. Sedan, i slutet av 60-talet och början av 70-talet, då byggdes alla de stora COBOL-baserade systemen upp och då handlade det nästan uteslutande om nyprogrammering. Kulturen i företaget byggde mycket på frihet och ansvar. Man fick oftast endast de övergripande riktlinjerna om systemets funktioner, fick själv tänka ut systemspecifikationen och sedan fick man programmera upp systemet. När systemet var färdigt, togs i produktion, var det programmeraren som skrivit koden som blev utnämnd att förvalta systemet. Under 60-talet och första halvan av 70-talet var det i stort sett aldrig någon som sade upp sig på Electrolux dataavdelning, fanns alltid bra arbetsuppgifter. Man hade hela tiden en backlog att beta av. Många av oss arbetade med hela kedjan från ax till limpa, från kravspecifikation och systemspecifikation till programmering, systemtest, produktionssättning och förvaltning, till och med kundansvaret med affärsenheterna fick man sköta, och det här sättet att arbeta på passade bra under den tiden när systemen byggdes upp. I dagens tid med förvaltning av köpta och färdiga system så är det annorlunda. 1969 slogs Electroluxenheterna i Stockholm ihop och vi flyttade till gamla fabriksområdet på Lilla Essingen. Lokalerna byggdes om, kontorslandskap började bli på modet och dataavdelningen fick flytta in i det nybyggda landskapet, där bara några år tidigare kvinnor hade suttit i långa rader och sytt dammsugarpåsar. Liksom idag trivdes väl de flesta bra med att arbeta i kontorslandskap medan några blev störda. Vi anställde gärna unga, nyutexaminerade elever från den ettåriga ADB-utbildningen som kommit igång, bland annat från Fridhemsplans gymnasium. Vi hade bra samarbete. Det kom en regelbunden leverans årligen, av två nybörjare i taget.

Mats Schedin: Jag kommer ihåg en lärare som kom och presenterade sina elever. Det var ju väldigt nära, det var bra.

Sten Flinke: Ja, det var det, det fungerade bra. Vi gjorde ett utbildningsprogram för nyanställda som omfattade allt från våra interna subrutiner och kodningsregler till restmetodik och dokumentation, några av de här som var unga då arbetar än idag kvar, 30 år senare, på data, här uppe. Jonas Nyberg bland annat. Efterhand som vi växte och fick fler och fler och system och förvaltare kom också behovet av att dela upp arbetet i olika roller och att skapa separata avdelningar och att skapa processer. 1974, rätta mig om jag har fel, kom terminalerna. Vi fick Alfaskåpterminaler. De hade en bra finess som jag inte stött på senare, en blå lampa. USB-lampan lyste på tangentbordet när man fick ett mail. Vi var tidiga med ett eget mejlsystem, vi körde ett system som hette Databrev och som var en föregångare till Memo som senare blev populärt bland storföretagen. I samband med att terminalerna kom började vi också skriva realtidsprogram i TaskMaster. CICS fick vi senare.

Mats Schedin: Jag tror skärmar kom mycket tidigare, kring 70.

Sten Flinke: Ja, ok. Ett stort steg framåt var när vi körde ADABAS omkring 1975. Vi fick vi en riktig relationsdatabas och hantering av filer, programmen kunde göras mycket

mer flexibla, något år senare började vi skriva program i ADABAS 4GL språk Natural som också förenklade programmeringen. Ett program som jag kommer ihåg som är ett av den första som gjordes i ADABAS var ett gemensamt tabellregister för stordatorn. Det var ett av de många standardprogram och subrutiner som vi tillverkade själva. Allt var så mycket enklare på den tiden då vi bara hade en teknikplattform, stordatorn. IBM satte standarden och därmed också arbetsprocesserna. Det har idag visat sig att de gamla stordatorsystemen är väldigt hållbara. Vem trodde att systemen vi gjorde på 70-talet skulle köras för fullt i produktion år 2008? Vi hade dock aldrig en ren IBM-miljö utan en blandning av produkter från olika leverantörer, under 70-talet arbetade jag med programmering och systemering genom olika systemområden, bland annat med att programmera upp centrala ekonomiavdelningens budgetsystem. Jag fortsatte med att bygga upp delar av ett nytt inköpssystem för centrala inköpsavdelningen. Detta innebar både realtidsprogrammering och batchprogrammering. Den första februari 1979 fastställs min lön till 7 900 kronor per månad. Den 23 mars 1979 fick jag uppskov från krigstjänstgöring. Istället blev jag krigsplacerad på arbetet. Electrolux räknades som basindustri och jag skulle vid mobilisering stanna kvar på företaget och fullgöra min totalförsvarsuppgift.

Mats Schedin: Vi skulle bland annat tillverka k-pistar. Mycket mekanisk industri hade verktyg och kunde ställa om produktionen.

Sten Flinke: Sedan under första halvan av 80-talet fortsatte jag arbeta med systemutveckling och programmering. Bland annat ägnade jag ett par år åt förvaltning av Electrolux lönesystem. Lönesystem är speciella så till vida att det blev ganska mycket småändringar hela tiden. Detta skedde mest i form av batchprogrammering. I mitten av 80-talet arbetade jag med att hjälpa nyanställda programmerare. Vi gjorde i ordning ett ganska gediget kursprogram innehållande både utbildning om företaget och teknikkurser. Utbildningen avslutades med att vi tog en busstur med övernattning ned till någon av Electroluxfabrikerna i Motala, Mariestad eller Huskvarna. Omkring 1984 kom PC:n. Vi var tidigt ute med att sprida PC bland användarna och fick nu ännu en teknikplattform att arbeta med och supporta.

Mats Schedin: Vi råkade tillverka ABC 800 i vår Malmöfabrik, på Luxor och därför så köptes de billigt.

Sten Flinke: Omkring 1986 började jag hjälpa till med att programmera ett gemensamt RJE-baserat File transfersystem som intresserade hela Electroluxkoncernen, systemet hette FTS och vi sålde även detta system till Pharmacia. Jag vet att det kördes där i många år även sedan vi lagt ned det själva. Vi byggde även upp en EDI-plattform enligt den Odette-standard som biltillverkarna hade skapat. Jag byggde ett File Transfer system till att hantera även EDI-filer.

Efter några år, omkring 1991 gjordes detta system om till modernare teknik. Den tidigare tekniken hade stordatorn som fokalpunkt och alla andra noder var slavmaskiner till stordatorn. Den nya tekniken innebar direkt överföring mellan maskinerna. Jag blev ännu mer involverad i File- och Meddelandehantering och jag arbetade flera år med detta system som vi kallade FTS2. Jag hade även hand om vårt stordatorbaserade mejlsystem Memo.

1994 var vi cirka 140 anställda på dataavdelningen. Den första november 1998 skedde vår första stora outsourcing till Sema Group. Vår stordator, våra AS400 och NT servrar blev nu överförda tillsammans med Help desk, PC support, LAN-support, operatörer och övrig driftpersonal. Jag blev driftansvarig och fick till uppgift att följa upp den outsourcade servicen och den del av driften som blev kvar. I juli 1999 flyttade vi in i det

ombyggda huvudkontoret som tidigare varit Sankt Görans barnsjukhus. År 2000 fick jag ett år efter outsourcingen vara med om att ta tillbaka delar av denna. Vi tyckte att det var bättre att ha denna typ av service i egen regi. Vår helpdesk var till exempel inte bara en telefonsluss utan hade även en omfattande applikationssupport som inte hörde ihop med denna outsourcing. Vi anställde gruppchefer som fick bygga upp vår egen help desk och PC-upport igen. Senare, år 2003, kom en ny våg av oursourcing till IBM som denna gång innefattade desktop support för hela Europa.

Under mina år i IT-branschen har jag arbetat inom många olika områden, allt ifrån systemering och applikationsprogrammering till systemprogrammering och drift. Eftersom utvecklingen hela tiden gått spikrakt framåt har det gått att, fast man som jag valt att arbeta kvar på samma företag, har kunnat byta arbetsområden ungefär vart tredje år. Jag har trivts med arbetet och kan inte säga att jag tycker bättre eller sämre om något område.

Under hela 60-, 70-, 80-talet när de stora systemen byggdes upp inom egna företaget fanns det hela tiden entusiasm och entreprenörsanda som genomsyrade verksamheten på ett positivt sätt. Alla vi som gjorde system under den tiden fick arbeta helt och hållet självständigt, hade en mycket stor frihet under ansvar. Numera är det inte alls så, anpassningar av köpta system och integrering mellan olika, såväl teknik- som applikationsplattformar gör att man istället är en mindre del av ett större sammanhang med allt vad det innebär i form av samordning och kontroller. Egentligen är det väl så att olika sorters människor passar bättre eller sämre att arbeta med antingen utveckling eller drift. En utvecklare skall väl vara kreativ och tycka om förändringar medan en som arbetar med, med drift vill ha stabilitet och oroas, eller ser risker med förändringar. Jag tror att jag har kunnat anpassa mig och därmed trivs med båda dessa olika typer av arbeten.

Mats Schedin: Ja, det var bra. Det är många som har lyckats genom åren att hålla sig kvar och så vidare. Den här friheten och att ni faktiskt tog hand om kunderna också. Ni blev inga nördar utan ni satt ute hos vanliga människor och förstod hur de tänkt, som ni har igen nu senare, alltså kundförståelse.

Sten Flinke: Ja, det beror nog också mycket på företaget att det är en typ av företag [som varit obyråkratiskt och med korta kontaktvägar] dels så har vi ju hela tiden behövt personal [vi har kört slimmat så att en person fått köra flera sorters arbete], men visst beror det på det tror jag att vi har lärt oss företaget och liksom, kunnat mycket om företaget.

Mats Schedin: Det har varit mycket kritik mot datasidan att det var skråväsende och att de satt inne på sin kammare och programmerade och när vanliga människor kom med sina frågor och klagomål och problem så blev det lätt konflikter. Som inte var fallet med dig till exempel, ni var vana, faktiskt, vid vanliga människor och därför så fungerade kontakterna väldigt bra.

Sten Flinke: Vi fick genom den här friheten att vi jobbade med båda sidorna av saken, både med användarna och med leverantören, båda sidorna. På det viset så fick vi en kännedom om företaget som var värdefull för företaget och som gjorde att vi behövdes mer än om vi bara hade varit teknikkonsulter kanske som, som gick från ett projekt till ett annat.

Jan af Geijerstam: Du beskriver en lång historia av väldig positiv utveckling. Finns det några delar av en sådan här koncern där man kan känna samma känsla idag tror du?

Sten Flinke: Ja, det är uppåt hela tiden ja. Delar av koncerner ja, det tror jag säkert det, i olika utvecklingsavdelningar, liknar ju den här. Vi var ju en utvecklingsavdelning då på den tiden, nu är vi ju en förvaltningsavdelning. Det är den stora skillnaden, men det är samma sak inom alla utvecklingsavdelningar, tror jag. Det ändrades på mitten av -80, eller kanske ännu senare, i början av 90-talet så ändras det, från att ha varit en utvecklingsavdelning till en driftavdelning, till en förvaltning.

Jan af Geijerstam: Alla rutiner är konsoliderade, det löper i ganska givna spår?

Sten Flinke: Ja, just det, på samma sätt som hela Electrolux utvecklades genom att man först köpte man en massa företag och nu idag så försöker man få ihop allting till en enhet.

Mats Schedin: Vi har också haft en utlandsexpansion. Det vi har i Sverige idag är bara åtta procent av verksamheten och det har ställt till det också. Det har varit så rörigt. Alla länder har gjort på sitt sätt och så skall man försöka koka ihop och skapa ordning och reda.

Sten Flinke: Det var ju inte mycket mer än åtta procent redan för 20, 30 år sedan, men vi var sysselsatta med att utveckla systemen i Sverige då och vi hade inte så mycket samarbete.

Mats Schedin: Man tillverkade och sålde i samma land. Fabrikerna fanns i rätt många länder, men nu med globaliseringen har det blivit mer kommunikation mellan länder och det ställer krav.

Sten Flinke: Ja, det är det som är den kanske största skillnaden.

Mats Schedin: Men även där har du hängt med bra. Du har ju jobbat mycket med italienarna till exempel.

Sten Flinke: Ja, ja visst.

Mats Schedin: Och på ett lyckat sätt.

Jan af Geijerstam: På vilket sätt?

Sten Flinke: Jag har varit runt och installerat i Italien, installerat system på dataavdelningen i Italien, i USA, i Frankrike, på olika ställen.

Jan af Geijerstam: Och det är system som du har tagit med dig?

Sten Flinke: Ja, som vi har tillverkat själva ja, kan man säga.

Mats Schedin: Ni har varit väldigt duktiga. Det har inte varit mitt och ditt. Vi har också tagit över från utlandssidan och det har man gjort bra. Det är åt båda hållen alltså. Det har varit ganska lite nationalism.

Sten Flinke: Ja, men förut hade vi våra egna datacentraler i Sverige och varje land hade sina datacentraler, men nu 2008 skall allting konsolideras i Europa till ett ställe och vi skall ha två datacenter i världen, ett i USA och ett i Europa.

Mats Schedin: Idag ligger det i Norditalien.

Sten Flinke: Ja, åtta mil norr om Venedig, i Pordenone.

Jan af Geijerstam: Där finns en central.

Sten Flinke: Det skall bli en central för hela Europa, så alla servrar egentligen utan undantag när det gäller AS400 och PC-servrar håller på att flyttas dit, medan stordatorn sakta skall fasas ut från Electrolux, men det kommer ta tre, fyra år till innan stordatorn försvinner, det vet jag.

Mats Schedin: Det är svårare att ta död på gamla system än att hitta på nya.

Sten Flinke: Ja, det är det. Det finns heller inte samma incitament att ta död på gamla som att hitta nya. Dt svåraste som finns är att ändra folks attityder. Folk som arbetar med gamla system det är ju, de vill arbeta kvar med det. De kan systemen och det fungerar bra. Jag ser det som att det är en väldig stor skillnad mellan den här tiden, entreprenörtiden, med utvecklingen av alla de stora, smör och bröd-systemen som vi kallar det för, till dagens läge när vi är satta att förvalta de systemen plus köpta system där vi bara gör, ingen programmering utan vi gör bara parametersättning.

Jan af Geijerstam: Smör- och brödsystem?

Sten Flinke: Ja, order, lager, fakturering, produktionsplanering, lönesystem. De som alla har. Det är ett utryck man använder i branschen.

Mats Schedin: Sedan var det möjligtvis en skillnad mot Hans Werthéns tid och Anders Scharps tid. Där tror jag man såg IT lite mer som en strategisk grej i affären att kunde man utnyttja IT för att få nya kunder var det bra vad, att det var högre i tak, medan numera är det inget konkurrensmedel riktigt.

Sten Flinke: Nej, jag tog aldrig upp det, men numera är det ju cost saving fem procent varje år med osthyveln och till slut så är det inte mycket kvar. Och då om olika bolag och fabriker behöver skära ned på kostnad så är väl bland det första de tittar på är väl IT. Det är så det är i praktiken, inom ett sådant här företag som Electrolux. Det finns inte så mycket annat de kan skära på.

Jan af Geijerstam: Har pressen varit tuff på er då på IT-sidan?

Sten Flinke: Nej, inte här i Stockholm tycker jag. Det tycker jag inte man kan säga. Vi klarade oss väldigt, väldigt länge från outsourcing. Den kom först 1998. 1998 första november kom vår första stora oursourcing och i andra storföretag, liknande, var det mycket tidigare med det.

Jan af Geijerstam: Hur kommer det sig att Electrolux behöll den här egna och inte outsourcade?

Sten Flinke: Vi lyckades förklara för företagsledningen att vi kunde fortsätta och fortfarande vara kostnadseffektiva.

Mats Schedin: Hans Werthén var liksom Ingvar Kamprad snål. Det var en grej att alltid vara fattig. Det har gjorts många jämförelser. Både IKEA och Electrolux låg alltid bra till och IBM tyckte att vi var de sämsta kunderna. Vi var snåla helt enkelt, medan banker och försäkringsbolagen vräkte ur pengar. Jag tror det sitter i väggarna.

Sten Flinke: Och det är därför vi har klarat oss så länge. Vi har alltid kunnat snåla och visa att vi är kostnadseffektiva kanske mer än andra företag som…

Mats Schedin: Men sedan har det varit konkurrensen. Hushållsmaskiner har alltid varit en jämförande bransch. Det går inte att höja priser på produkterna, å andra sidan kan man säga det är ingen prestation tycker jag nu att vara stolt över. Jag mätte prisläget. Vi tog ungefär, nästan femton procent om året, sänkte man priset under hela 70- och 80-talet.

Sten Flinke: Interndebitering alltså.

Mats Schedin: … på grund av att processorerna gick fortfarare och allting blev billigare och och därför så kunde man sänka IT-kostnaden hela tiden utan några större ansträngningar. Det går kanske inte idag riktigt.

Jan af Geijerstam: Var det så att man också behöll kontrollen, både över utgifter och inkomster, genom att behålla enheterna under samma tak?

Sten Flinke: Ja, fast det har inte med det att göra. Kontrollen kan man ha även om det är outsourcat. Det är bara att man ser till att ha bra kontrakt och följer detta, det är pengarna, kostnadsläget som är avgörande.

Jan af Geijerstam: Under den här tiden har ni alltid har haft stöd i nysatsningarna, att ni har varit en central och prioriterad enhet?

Sten Flinke: Absolut, absolut. Vi har alltid haft stöd, det har vi haft. I de stora dragen, definitivt.

Jan af Geijerstam: Men så stora investeringar?

Sten Flinke: Ja, det kan man väl säga. Maskinerna var ju väldigt dyra jämfört med personal. Jag kommer inte ihåg vad det kostade, men när vi till exempel köpte första datamaskinen, om vi går tillbaka till 1965, -66, så fick man bra många personer för vad den kostade per månad, bra mycket personal.

Mats Schedin: Men kan väl nämna en sak, återigen, kanske slumpen här. Jag har många kollegor som beklagar sig över att direktionen och VD:n de begrep ingenting. Här hade vi lite tur och här vill jag påstå att Facitaffären, när vi köpte Facit, gjorde det att ledningen kom direkt in i IT-samhället. Leif Johansson, som numera är chef i Volvo, han blev VD på Facit och det märktes då. Han lärde sig IT-industrins problem och möjligheter på ett väldigt tidigt stadium. och Lennart Ribohn och många andra tror jag hade en förståelse, indirekt på det viset. Sedan hade vi andra grejer som när persondatorerna kom. De flesta satte in den på ställen där folk ville ha den, men vi gjorde faktiskt tvärtom. Det var högsta ledningen som fick ABC 800 och sådana. De var alltså väldigt tidiga med att köra sådana här, det hette då Visicalk, motsvarande Excel-diagram idag. Ja, kanske inte alla men han som skötte alla köp av företag. Anders Faxe han hade mycket, mycket tidigt

liknande excelark där han gjorde upp hela buraffären. Det tror jag indirekt gjorde att man inte hade den där oförståelsen. Man såg inte oss som en kostnad utan det var mycket mer. Vad kan vi göra med det här?

Sten Flinke: Det tror jag också.

Mats Schedin: Och samtidigt kan man säga, de var ju jävliga, det gick inte att lura dem. De kunde också prisläget. Man var tvungen att snåla. Det gick inte att leva i lyx. De var inte lättlurade.

Sten Flinke: För det gjorde vi aldrig, vi snålade. Det satt i väggarna i Electrolux, Werthéns anda. Det skall vara billigt. Lokalerna var väldigt enkla och till viss del slitna att sitta i. Löneläget var inte det högsta i branschen, men det var inte det som var viktigt tyckte vi som jobbade här utan det var viktigast att få trivas, få utvecklas.

Jan af Geijerstam: Jag fick jag intryck av att ditt byte från Televerket till Electrolux var ett ganska bra kliv?

Sten Flinke: Ja, det var det ju.

Jan af Geijerstam: Både i arbetsuppgifter och i lön.

Sten Flinke: Ja, framför allt i arbetsuppgifterna. Det var roligt, ja.

Mats Schedin: Andra som liknade oss rätt mycket var Scania i Södertälje. De har också varit lite försiktiga, de snålade och gnidiga, sparsamma hela tiden.

Sten Flinke: Ja, de är också verkstadsindustri. De har också, precis som Electrolux data-avdelning, kört med lite märkesblandning vad gäller applikationer och hårdvara.

Jan af Geijerstam: Du betonade speciellt att de också är verkstadsindustri. Har det någon speciell betydelse för IT-utvecklingen?

Sten Flinke: Ja, IT är ju inte, det är ingen core business i företagen som det kanske är mer i banker och försäkringsbolag.

Jan af Geijerstam: Och vad skulle det betyda?

Sten Flinke: Ja, det, det betyder att IT är inte är lika högt uppe i prioriteringen i ett företag som Electrolux, som det är till exempel på en bank eller försäkringsbolag. Det kommer lite under.

Mats Schedin: I bank är administration liksom produkten.

Sten Flinke: Ja, det är produkten. Bankerna och försäkringsbolag var först i Sverige med IT, nästan. De började redan på 30-talet med hålkort.

Jan af Geijerstam: Om man skulle rangordna olika delar av koncernen, olika enheter eller delar av produktionen, var hamnar IT-folket?

Sten Flinke: I status, i hierarki? Jag har aldrig tänkt på det egentligen, men på ett företag av typ Electrolux är försäljningsavdelningar och produktion det viktiga. Administration är tärande. Produktion och försäljning är lika viktigt och därefter kom primärutveckling som nummer tre och sedan kommer den tärande administrationen. Där var IT en tung post.

Jan af Geijerstam: Man kan fundera kring det här. Det var precis i rak följd med en ständig, starkare produktivitets- och nyttoaspekt av IT-delen av företaget jämfört med andra som har mer fokus på administration och IT, i banker eller försäkringsbolag. Den fysiska produktionen är kärnan i företaget.

Mats Schedin:. I början under 60-talet, experimentåren. Då var det inte så många som visste om vår verksamhet och hade inga synpunkter. Men sedan i slutet på 60-talet och början på 70-talet hände mycket med facket. Arbetsmiljöfrågor kom upp och det sätt som IT infördes på. IT-personalen hamnade i vanrykte. De hade mycket betalt, gjorde dumma lösningar, det blev fel och de var odrägliga skrytsamma. Det var någon slags avundsjuka, som delvis var befogad. Sedan lärde vi oss ett bättre uppträdande. Vi blev mer ödmjuka samarbetade med kunderna. Sedan kom frågan ned på jorden och sedan dess tror jag aldrig vi har varit någon särskild kaxig grupp. Däremot hade man hyfsat betalt hela tiden. Det är ju tillgång och efterfrågan som styr lönesättningen.

Sten Flinke: Nej, det som gjorde att det blev så det var ju att det kom ju in folk även på fabriker och affärsenheterna, bolag som hade IT-utbildning i skolan och som kunde själva teckna kontrakt med leverantörer, så IT-avdelningen hade inte längre monopol på IT-verksamheten utan vissa avdelningar som var starka kunde öppna eget så att säga, IT-avdelningar. Det blev lite så och det blev IT-avdelningarna lite lidande av.

Jan af Geijerstam: Hur menar du?

Sten Flinke: Den stora centrala dataavdelningen hade inte monopol längre på dataverksamheten i företaget utan det startades upp, man tecknade egna kontrakt, köpte egna maskiner, tecknade kontrakt med leverantörer och startade eget vid sidan om så att säga. Det fanns ingen toppstyrning. Electrolux har ju varit ett företag med kanske 500 isolerade, olika bolag som styrde sig själva och väldigt lite staber på huvudkontoret. Det enda man gjorde när man konsoliderade bokslutsrapporterna var att man tittade om någon hade röda siffror. Då kallade man till sig bolagschefen och gick igenom det. Annars fick bolagen sköta sig själva utan iblandning och det där gjorde att bolagen hade en ganska stor frihet. Det fanns ingen toppstyrning, ingen som bestämde att nu skall alla använda Electrolux centrala dataavdelning utan de kunde öppna eget och det gjorde att vi, ibland, hamnade i konfliktsituationer.

Jan af Geijerstam: Vad gällde konflikterna då?

Sten Flinke: I, i det fallet. Ja, det var att de ville använda sina egna system istället för våra system och då fick vi inte lika stor kritisk massa i användningen av våra system. Kanske vi fick det svårare på det viset.

Mats Schedin: Dels var det ju så historiskt, att varje fabrik hade sin lilla bokslutsavdelning. Men jag tror en sak, återigen, om man tar Werthén. Vi gjorde i början på 60-talet egentligen alla fel man kunde göra vid företagsfusioner och lärde oss den hårda vägen hur man inte skall göra. Sedan kan man säga att från det att vi köpte Facit och Huskvarna

gjorde man rätt. Det som ingick när man köpte ett företag det var en väldig ödmjukhet. Man gjorde sig aldrig av med uppköpta chefer och personal utan tvärtom. Jag vet vi gick ihop med dataavdelningen i Åtvidaberg och dataavdelningen i Huskvarna och de blev ju så att många av dem fick bli chefer och nästan så att man gullade med dem. Det gjorde att de klassiska konflikterna, när man bara kör över den uppköpta, det hade vi lärt oss att man inte skulle göra. Sedan hade Werthén ett väldigt fint fulknep när det gällde den här fusioneringen. Det var nämligen så, listig som han var, då sade han, ja, ni får köpa precis vad ni vill vet du, men du vet det här som finns på Electrolux det får ni gratis vet du. Och det var faktiskt han själv som tog hela datakostnaden på sitt kostnadsställe. Han betalade det. Huskvarna kunde inte motivera att köra sitt eget för det kostade ju i alla fall jämfört med att få det gratis och då fick vi ihop det här och började prata samman och så blev vi bekanta och då löste sig allting. Då får man respekt för varandra. Det var så det var rätt mycket, tror jag, även i utlandet.

Sten Flinke: Och på det viset kunde dataavdelningen få lugn och ro och ha en påse med pengar för utveckling, inte behöva kämpa för att få in varenda krona från kunderna,

Jan af Geijerstam: Jag får in lite olika bilder av helheten. Å ena sidan att det fanns väldigt många bolag och var och en hade sin egen dataavdelning, men samtidigt att de hade en väldigt stark integration, i systemen. Jag förstår inte hur det egentligen fungerade. Eller är det olika perioder eller en gradvis utveckling?

Sten Flinke: Nej.

Mats Schedin: Ja, vi får kanske skilja på IT och affären så att säga. I och för sig, det är kanske fel att säga att det var helt decentraliserat, men i grunden har folk fått sköta sig rätt mycket själv, men just de här grejerna när vi skulle enas, om gemensam försäljning till exempel vad då var man tvungen, lönesystemen är ett ganska bra exempel, då gick man ihop om detta. Werthéns knep det var att både behålla kakan, han lät dem bestämma själva, men i och med att det var gratis så var de tvungna att göra som han valde åt dem, att svära lite i kyrkan.

Sten Flinke: När Electrolux köpte bolag så hade de egna hålkortsavdelningar. Vi går tillbaka i tiden. Man gick inte in, klampade inte in och integrerade dem utan lät dem fortsätta, men däremot de system som vi hade utvecklat på dataavdelningen som kunde vara intressanta för det nyköpta bolaget de fick det gratis. På det viset kunde vi få samordningseffekterna. Men de hade fortfarande sin lokala dataavdelning. Man får skilja på lokala system och centrala system. Det fanns både och.

Mats Schedin: Sedan var man tvungna. Om vi tar Huskvarna, när vi köpte det var det faktiskt så att vi hade gemensamma kunder allihop. Vi kunde inte ha två sätt att sälja till samma kunder.

Sten Flinke: Nej.

Mats Schedin: Och den här fabriken som Huskvarna hade, de skulle plötsligt sälja till Electrolux också och vice versa vad. Det gjorde att det var helt enkelt nödvändigt att ha samma system för att det överhuvudtaget skulle fungera. Och vid beslutstillfället, skulle man då ta Huskvarnas system eller Electrolux, då hade vi den där principen att nu kör vi det ena. Werthén bara tog det ena.

Sten Flinke: När vi byggde de här centrala transfersystemen, det gav vi bort gratis. Vi har normalt interndebitering, men det här gav vi bort, de fick det gratis. Det var ingen kostnad alls, de fick det bara.

Mats Schedin: Och det kan jag säga, om du tar USA till exempel, så har de fortfarande ingenting gemensamt. De kör på sina egna system, med vissa undantag, men väldigt mycket sina egna saker.

Sten Flinke: Nej, det är inte mycket integrerat.

Mats Schedin: Inköp till exempel.

Sten Flinke: Ja, väldigt lite. CAD-sidan kanske, Jan-Åke Anderssons. Det är i alla fall samarbete och Lotus Notes till exempel, det har vi en som en bra standard som alla Electroluxföretag i hela världen kör. Det finns vissa sådana system, men inte ens nätverket är globalt. USA kör ju AT&T och Europa kör Orange, outsourcat, men, Lotus Notes är gemensamt. Det är lite olika för olika system, hur pass mycket man har integrerat.

Jan af Geijerstam: Om du ser tillbaka är det någon fördel att ha varit med från början och burit hålkorten?

Sten Flinke: Det är ingen fördel i det dagliga arbetet, men för självkänslan så är det rätt fantastiskt att vara med om en sådan resa. Det började ju då precis.

Mats Schedin: Du kan ju bli stämplad som en gammal konservativ gubbe också om du varit med länge, men så är det väl inte?

Sten Flinke: Nej, så är det inte. Det är många som säger att det är inget bra att vara bred, ha en bred kompetens utan man skall vara nischad i dagens läge och det är väl så egentligen.

Jan af Geijerstam: Tror du på det?

Sten Flinke: Nej, det gör jag inte.

Mats Schedin: Det var det jag skulle säga, för jag tror att det egentligen är det som är skillnaden. Jag vet inte om det är bra eller dåligt, men det är en markant skillnad. Förr var man mer bred …

Sten Flinke: Ja, visst. Det var det jag försökte få fram. Man fick jobba med allt från ax till limpa, men nu är det inte så utan nu kan en bara nätverk, en kan bara telefoni och en kan bara PC servrar och sedan så får man problem då när det är sådant som hamnar mellan stolarna för då är det är väldigt få som har den här överblicken.

Mats Schedin: Jag är ju gammal och det här med centralisering, decentralisering och alltihop fram och tillbaka, det är lite som världsalltet och så vidare. Och så blir det småpåvar och då centraliserar man och sedan blir det demokrati och decentralisera.

Sten Flinke: Ja, så tror jag att det är.

Mats Schedin: Det kommer att svänga tillbaka kanske.

Sten Flinke: Men det behövs både och, speciellt i dagens läge. Förr, som jag skrev, IBM satte standard, det fanns en plattform, det var enklare på den tiden. Ett modernt system det består ju av ett hopbygge av många komponenter, många olika plattformer. Dels många olika hårdvaruplattformar men också datakommunikation, telefoni finns ju med i systemet så det är väldigt svårt att ha överblicken över hela systemet. Det är mycket svårare idag. Det är också många olika leverantörer inblandade. När man köper system och bygger ihop dem blir det flera leverantörer inblandade i totalsystemet och då kan det vara svårt ibland att veta vem man skall vända sig till om det händer saker. Ta bara printarna. Vi har köpt nya printrar i huset nu, för några månader sedan, då har man bestämt i Bryssel att vi skall köpa Ricoh-printrar och då är det ett företag i Sverige som heter NRG som säljer dem. Men då har vi outsourcat printservern till IBM så om det blir fel på en printer är det då fel i printservern hos IBM eller är det fel i hårdvaran? Då måste vi ha egen personal som reder ut det först innan vi ringer leverantören. Det var mycket lättare förr när vi bara hade en teknikplattform.

Jan af Geijerstam: Jag tänkte, om det finns bilder från den här verksamheten?

Sten Flinke: Ja, jag har bilder hemma. Och så har jag några grejer som är intressanta för Tekniska museet också.

Jan af Geijerstam: Ja, det tror jag att de är väldigt positiva till.

[Intervjun avrundas med lite allmänt prat, en längre paus samt lite osystematiskt prat om några föremål.]